

Het heiligenboek

Filippus Neri (2) Tom Zwaenepoel

Met de broederschap van de Drie-eenheid brengt Filippus Neri vele (Italiaanse) pelgrims samen. Die bijeenkomsten en misvieringen met lofliederen en gebeden in de volkstaal zijn zo populair dat boven het kerkschip een extra gebedsruimte ingericht moet worden om het groeiende aantal toehoorders in onder te brengen. In dat oratorium ontstaat een woongemeenschap van gelijkgestemden, innerlijk samengehouden door geloofsgesprek, gebed en Bijbelstudie. Spoedig volgen andere stichtingen in Italië. Bij zijn dood in 1595 zijn het er zeven. Die vorm van religieus samenzijn en vieren ligt ook aan de basis van het oratorium als muzikaal genre, een episch-lyrisch drama zonder toneelschikking met meestal Bijbelse inhoud voor zang en orkest of orgel. Zo moet de vreugde van het geloof niet onderdoen voor de vreugde van kunst en geestelijke muziek.

De orde van de oratorianen is geheel autonoom in de keuze van zijn statuten en verdere reglementen. Filippus weigert zich te gedragen als een generaal-overste die uniformiteit oplegt, met als argumentatie: „Onze enige regel is de liefde.” Zo ontstaat een gemeenschap midden in de wereld, zonder klooster, vaste regels en geloften. Met zijn me-

debroeders hanteert Filippus nieuwe zielzorgmethodes, zoals de lekenpreek, kinderpreken, geestelijke liederen in de volkstaal, bedevaarten, geestelijke oefeningen en gebedsuren. Bovendien wijst hij op de dagelijkse eucharistieviering en het sacrament van de biecht, waarin de mens Jezus' liefde ontmoet. Zijn diepe aanbidding vindt plaats zonder woorden, met tranen en in extase. Niet met ellenlange preken, maar met concerten en optredens van zangers en acteurs wil hij zijn publiek aanspreken. Legendarisch zijn ook de bedevaarten naar de zeven hoofdkerken van Rome, twintig kilometer ver, begeleid door muzikanten, spelende kinderen en muilezels die flessen, voedsel, fruit en eieren voor de pauzes dragen. Op andere dagen bidt Filippus zonder ophouden en 's nachts slaapt hij in een kerk om ook dan dicht bij God te zijn.

Zijn 'moderne' aanpak is populair en succesvol. Met zijn oratorium heeft hij zowel invloed op de jeugd van Rome als op de elite van kunstenaars en geleerden en het pauselijke hof. Voor buitenlandse pelgrims is *Pippo buone* (goede Filip) een levendige bezienswaardigheid. Zo raakt Johann Wolfgang von Goethe door hem gefascineerd. In zijn *Italia-*

nische Reise schrijft hij over Filippus' hoge vroomheid, zijn diepe vrolijkheid en zijn geslaagde uitdaging om „het heilige met het wereldlijke, het deugdzaam met het alledaagse te verenigen en te verdragen”. Goethe heeft geen andere katholieke heilige zo uitvoerig geëerd als Filippus. Een van de sympathiekste heiligen van de rooms-katholieke kerk schenkt ons met zijn geduld, goedheid, vreugde en openheid voor anderen, ook tijdens het gebed en de eucharistieviering, een rijke schat aan levenswijsheid. De lachende en humoristische heilige, die dansend een kerkdienst begint en de Latijnse teksten met plezier verdraait, is de patroonheilige van clowns en humoristen.

Tijdens de audiëntie voor de deelnemers aan het algemeen congres van de confederatie van het oratorium van de heilige Filippo Neri zei Johannes-Paulus II: „Filippus verzekerde de vreugdevolle dimensie van het geloof zo intensief, dat hij algemeen geldt als 'profeet van de christelijke vreugde'” (5 oktober 2000). Wie gelovig is, is gelukkig en geeft zijn vreugde door.

Tijdens de komende Wereldjongerendagen in Krakau (juli 2016) zullen opnieuw lachende gezichten te zien zijn. Duizen-

den jongeren stralen van geluk omdat ze hun geloof op een waardevolle manier kunnen beleven. Een heilige als Filippus Neri leert de jeugd van vandaag dat iedere mens geboren is om de weg naar de heiligheid te bewandelen. De Blijde Boodschap bevat alle ingrediënten om een gelukkig, vreugdevol en lachend leven te leiden. Met die boodschap zullen de jongeren opnieuw naar huis trekken, met in hun rugzak een rijke bagage aan nieuwe vriendschappen, spiritueel voedsel en de overtuiging dat de lachende mens het mooiste geschenk van God is.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

13 april, 19.05 uur, Canvas. De bezetene, eerste aflevering van de driedelige documentaireserie *Apocalyps Stalin*, over Jozef Stalin (1878-1953), een van de grootste dictators van de twintigste eeuw.

15 april, 14.15 uur, één. Eerste aflevering van de zevendelige BBC-documentaire *Chimp Family Fortunes*, over het leven in een chimpanseekolonie in Tanzania.

15 april, 21.05 uur, Canvas. *Süskind*, Nederlands oorlogsdrama uit 2012 gebaseerd op ware feiten. In 1942 sluit Walter Süskind zich in Amsterdam aan bij de Joodsche Raad. Hij speelt een gevaarlijk dubbelspel met de SS'er Aus der Fünten in de hoop honderden kinderen te kunnen redden van transport naar de concentratiekampen.

17 april, 22.40 uur, Canvas. *How to Change the World*, docu-thriller van Jerry Rothwell uit 2015 over het ontstaan van de milieubeweging Greenpeace.

De vrome kudde

Politie Ingezonden door Leen Vandriessche

Op een mooie lentedag houdt een politieman een cabrio tegen die door de straat raast. De agent zegt:

– Waarom stopte u niet toen ik u riep?

Zegt de chauffeur:

– Omdat ik dacht dat u zei: „Dag, senator.”

De agent heel snel:

– Wel, senator, ik wilde u nog even zeggen dat u niet te snel mag rijden in de volgende stad.

Gerecht Ingezonden door Yannick De Kerf

– U bent een vrij man. Er is immers geen enkel hard bewijs dat u de diamanten hebt gestolen.

– Mag ik ze dan ook houden, edelachtbare

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

deel v.e. breuk unaniem	hogesnelheidstrein v.e. staat	overleg cosmetisch product	voerp werp	lofdicht middag
7				
naderhand zangstem			2 Bijbelse man bos bloemen	
	kledingma muzieksoort			achterbaks
voorwaarde reptiel		uitroep van pijn drinkgelag	3	naschrift lijn
		1		windrichting
slang	grappenmaker Japanse gordel		vrucht	
		houtsoort zangnoot		
Chinees gerecht leefklimaat			6	5 gezelschapsspel
			4	
				8 kunstwerk

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
Kruisbes